

PERSPECTIVELE ADOPTĂRII MONEDEI EURO ÎN ROMÂNIA

Autor: **GAL Ramona Ioana**

Profesor coordonator: **Conf. Univ. Dr. Sîrghi Nicoleta**

Master **Studii Europene și Relații Internaționale**

Facultatea de Economie și de Administrare a Afacerilor
Universitatea de Vest din Timișoara

Abstract

Lărgirea Uniunii este unul dintre cele mai ambițioase proiecte întreprinse de Uniunea Europeană și constă în reunificarea continentului european, a locuitorilor săi și a cadrului legislativ. Pentru locuitorii din Europa Centrală și de Est, Uniunea Europeană simbolizează valorile către care s-au îndreptat de generații întregi. Practic decizia României de a se alătura Uniunii Europene reprezintă o orientare strategică, în strânsă legătură cu toate forțele politice ale țării, și de majoritatea dominantă a populației. Este relevant faptul că, prin studiul elaborat, se evidențiază prevederile impuse României, de către Uniunea Europeană în parcurgerea drumului către Euro, precum și limitele în care țara noastră se încadrează, sau elaborarea de soluții privitoare la economie, determinând astfel intrarea în Zona Euro, care dă conținut deplin integrării în Uniunea Economică și Monetară. Deci, se poate afirma că, adoptarea euro nu va fi proces comod. Se pot anticipa încă de acum măcar două teme care vor stârni multe controverese, pentru că la fel s-a întâmplat în țările care au trecut deja la moneda Europeană: prima este legată de raportul de schimb care se va aplica între leu și euro și a doua se referă la impactul imediat asupra prețurilor. Adoptarea oricărui mix de politici economice într-o țară trebuie să țină seama de condițiile existente în țara respectivă, de efectele politicii urmate în anii anteriori și fără îndoială de țintele care sunt urmărite. Problema adoptării Euro mai poate fi abordată și dintr-o altă perspectivă, și anume în contextul actualei crize, în sensul că adoptarea monedei Euro în anul 2014, ar putea fi mai degrabă ambițioasă decât realizabilă, ținând cont de faptul că, în aceste condiții, nu doar pentru România dar și pentru alte țări europene, criteriile de convergență stabilite de Tratatul de la Maastricht pot deveni foarte greu de îndeplinit, iar relaxarea acestor criterii, cu privire la inflație, dobânzi, deficite și alți indicatori macroeconomici, este foarte puțin probabil să fie acceptată.

Cuvinte cheie: integrare monetară, criterii de convergență, politică optimală.

1. INTRODUCERE

Statele membre ale Uniunii Europene au încercat să transforme “piața comună” într-o piață unică în care bunurile, serviciile, persoanele și capitalul pot circula liber. Prin urmare, Uniunea Economică și Monetară a reprezentat unul dintre obiectivele oficiale ale integrării europene. Euro permite statelor membre să-și dezvolte schimburile comerciale și reduce totodată dependența față de dolar, întărind astfel poziția politicii economice a Uniunii Economice și Monetare.

Lucrarea prezintă în ansamblu, aspecte referitoare la aderarea țării noastre, la Uniunea Economică și Monetară, respectiv metode adoptate de România, în vederea îndeplinirii criteriilor de ordin economic, având astfel loc intrarea în Zona Euro, care dă conținut deplin integrării în Uniunea Economică și Monetară. În prima parte a lucrării se are în vedere semnificația convergenței economice și rolul acesteia în adoptarea monedei unice, iar în cea de-a doua parte, se trece la o analiză a economiei românești, în prezent, cu privire la modalitatea în care România este pregătită, în perspectivă, să se alăture Zonei Euro.

Euro înseamnă, o politică monetară fermă cu un singur obiectiv fundamental – stabilitatea în plan monetar. În același timp, introducerea monedei euro pune bazele unui edificiu la a cărui ridicare va trebui să participăm cu toții.

Pentru a nu se transforma într-o realitate tot mai îndepărtată, economia românească trebuie să fie axată pe politici de stabilizare, care să aducă în următorii ani, o încercare de apropiere a indicatorilor macroeconomici de limitele impuse de Uniunea Europeană.

Abordarea participării la ERM II, constituie o componentă deosebit de importantă a traiectoriei economiei românești către integrarea deplină în Uniunea Economică și Monetară. Momentul intrării în ERM II trebuie ales, încât un interval de doi ani de participare la acesta să fie suficient pentru satisfacerea criteriilor de convergență nominală.

Totodată, adoptarea rapidă a monedei euro i-ar ajuta pe cei care au datorii mari în euro, dar au venituri în monedele țărilor care aspiră la intrarea în zona euro. Grăbirea adoptării euro are însă costuri, care s-ar putea să fie mai mari decât beneficiile date de eliminarea riscului valutar.

2. ROLUL CONVERGENȚEI ECONMICE ÎN ADOPTAREA MONEDEI EURO

2.1. SEMNIFICAȚIA CONVERGENȚEI ECONOMICE

Convergența înseamnă evoluție către atingerea unei anumite ținte. Drumul parcurs de fiecare țara până la atingerea acestei ținte poate fi diferit, dar prin adoptarea acquis-ului comunitar, diferențele de percepție și implementare a politicilor țărilor participante se reduc, iar „parcursul” cu dificultățile și surprizele inerente, grăbește atenuarea diferențelor dintre state (Marin Dinu, Socol Cristian, Marinaș Marius, 2005:14).

Conceptul de convergență se traduce prin diminuarea diferențelor dintre indicatorii economici ai diverselor țări membre ale unei zone geografice.

În limbaj European, pentru caracterizarea evoluției economiei unei țări se folosesc două concepte: convergența nominală și convergența reală.

Convergența reală constă în realizarea unui tip de economie, a unei structuri economice și a unui nivel de trai similare cu cele existente în UE. În esență, toate acestea se reflectă în apropierea veniturilor pe cap de locuitor.

În opinia a diverși autori (Dinu Marin, Socol Cristian, Marinaș Marius, 2005, respectiv Mugur Isărescu, 2004) convergența reală se referă la:

- creșterea volumului PIB (pe o scară de +/-2% în raport cu media a trei state cu cele mai bune performanțe);
- nivelul șomajului (pe o scară de 3% în jurul mediei a trei state cu cele mai bune performanțe);
- soldul balanței de operațiuni curente exprimat în procente din PIB (în limitele a +/-2% din PIB);
- gradul de deschidere a economiei, calculat ca (exporturi+importuri)/PIB;
- ponderea comerțului bilateral cu țările membre ale UE în totalul comerțului exterior;
- nivelul PIB/locuitor (exprimat fie la cursul nominal, fie prin paritatea puterii de cumpărare) și structura economiei (exprimată prin ponderea pe care marile sectoare o au în PIB).

Procesul de convergență nominală a fost privilegiat în raport cu cel de convergență reală, deoarece realizarea sa presupune un orizont mai redus de timp. Aderarea la zona euro nu se va realiza decât după îndeplinirea în totalitate a criteriilor de convergență nominală, stabilite la Maastricht, referitoare la rata inflației, rata dobânzii pe termen lung, deficitul și datoria publică, precum și la stabilitatea cursului nominal de schimb. Progresele în îndeplinirea criteriilor de la Maastricht au influențat variabilele economice reale, relația reciprocă fiind deasemenea valabilă. Inițial convergența nominală poate genera o reducere a performanțelor, însă îndeplinirea în totalitate a criteriilor de la Maastricht este în măsură să asigure o mai mare stabilitate macroeconomică, ceea ce va crea premisele unei rate superioare de creștere economică.

Perspectiva adoptării unui nou regim macroeconomic presupune armonizarea celor două procese fundamentale ale convergenței, și anume cel real și cel nominal. Progresele în îndeplinirea criteriilor de la Maastricht au influențat variabilele economice reale, relația reciprocă fiind deasemenea valabilă. Cele două procese sunt complementare și ar trebui urmărite în paralel, deoarece: procesul de convergență reală influențează variabilele nominale; favorabil prin faptul că:

- reformele structurale impulsionează convergența PIB-ului/locuitor, ceea ce conduce la o creștere neinflaționistă a salariilor; determină deasemenea o creștere a veniturilor, o majorare a încasărilor fiscale și prin urmare o consolidare fiscală;
- convergența nivelului productivității determină reducerea costurilor, accelerând dezinflația în sectorul bunurilor comercializabile.

Procesul de convergență nominală influențează variabilele reale în mod favorabil prin:

- reducerea ratei inflației și a ratei dobânzii determină o creștere a investițiilor și prin urmare a PIB;

Influența nefavorabilă se manifestă prin:

- impunerea respectării criteriilor de la Maastricht poate afecta procesul de convergență a economiilor în care nivelul investițiilor este redus; existența unor deficite bugetare sustenabile poate contribui la adaptarea structurală mai rapidă a acestor economii la cerințele Uniunii Europene;
- prin reducerea ratei inflației, rata reală a dobânzii se majorează, atrage capitaluri externe, moneda se apreciază, iar exporturile nete se reduc (Dinu Marin, Socol Cristian, Marinaș Marian, 2005:23-26).

2.2. COSTURI ȘI BENEFICII ADUSE DE MONEDA EURO

Teoria zonelor monetare optime este cea care studiază costurile și beneficiile asociate adoptării unei monede unice; aceasta se axează în principal pe costuri, a căror minimizare depinde de anumite condiții caracteristice economiilor țărilor participante. Beneficiile se referă la câștigurile obținute după eliminarea costurilor asociate schimbului valutar și la importul de credibilitate a Băncii Centrale a Uniunii, care reduce expectațiile inflaționiste respectiv nivelul inflației. Teoria zonelor monetare optime oferă justificarea economică a realizării zonelor monetare. Aceasta a indicat că un sistem de cursuri fixe de schimb este potrivit pentru acele țări integrate în comerțul internațional și în care factorii de producție sunt destul de mobili pentru a realiza o ajustare în caz de șoc asimetric. Costurile și beneficiile pe care le poate avea o țară, care intră în Zonă în care cursurile de schimb sunt fixe depin de măsura în care propria economie se poate integra și face față concurenței economiilor potențialilor parteneri.

Astfel, printre costurile care au de a face, cu managementul macroeconomic, se numără:

- pierderea autonomiei politicilor monetare și valutare a membrilor individuali ;
- posibila creștere a șomajului.

Integrarea monetară și perfectă mobilitate a capitalurilor determină paralizarea politicilor monetare. În momentul integrării depline, băncile centrale ale statelor membre vor fi absorbite de o bancă centrală supranațională. Dispariția unei asemenea instituții, ca și variațiile dirijate ale cursurilor de schimb pot da naștere unor probleme serioase dacă ritmurile de evoluție a salariilor, productivității și prețurilor au tendințe diferite în diversele țări membre.

Beneficiile monedei unice se referă la acele accepțiuni care critică peristența pe termen lung a unor eventuale costuri. Printre aceste beneficii se numără:

- Rate scăzute ale dobânzii datorită gradului ridicat de stabilitate a prețurilor; politica monetară unică este pusă în aplicare cu succes de către Eurosistem. Euro este la fel de stabil și credibil precum cele mai performante

- monede utilizate anterior în țările din zona euro. Aceasta a permis crearea unui mediu favorabil stabilității prețurilor în zona euro, exercitând o influență moderată asupra stabilirii prețurilor și a salariilor. În consecință, anticipațiile inflaționiste și primele de risc ale inflației au fost menținute la niveluri scăzute și stabile, ceea ce a condus la scăderea ratelor dobânzilor pe piață.
- Mai multă transparență în privința prețurilor; plățile se efectuează cu aceeași monedă în toate țările zonei euro, ceea ce facilitează călătoriile dintr-un stat în altul. Transparența prețurilor este în avantajul consumatorilor, deoarece simpla comparație a etichetelor permite consumatorilor să achiziționeze de la furnizorii cu cele mai mici prețuri din zona euro, ca de exemplu, prețurile mașinilor din diferite țări ale zonei euro. Prin urmare, transparența prețurilor care este strâns legată de moneda unică, contribuie la menținerea inflației sub control de către Eurosistem. Concurența sporită oferă posibilitatea ca resursele disponibile să fie folosite cu eficiență maximă, stimulând activitățile comerciale din zona euro și susținând astfel creșterea economică și ocuparea forței de muncă.
 - Eliminarea costurilor de tranzacție; lansarea monedei euro la data de 1 ianuarie 1999 a eliminat costurile aferente tranzacțiilor valutare și astfel au rezultat economii considerabile de costuri. În cadrul zonei euro, nu mai există costuri referitoare la: cumpărarea și vânzarea de valută pe piețele valutare; măsurile privind protecția împotriva variațiilor defavorabile ale cursului de schimb; plățile transfrontaliere în valută, care presupun comisioane ridicate; deținerea mai multor conturi valutare, îngreunând astfel gestionarea acestora.
 - Lipsa fluctuațiilor valutare; odată cu introducerea monedei euro, au dispărut de asemenea fluctuațiile valutare și implicit riscurile valutare din zona euro. În trecut, riscurile și costurile valutare au afectat competiția și activitățile comerciale transfrontaliere.

3. STUDIU DE CAZ: ANALIZA SITUAȚIEI ECONOMIEI ROMÂNEȘTI DIN PERSPECTIVA ADERĂRII LA ZONA EURO

3.1. ROMÂNIA ȘI CRITERIILE DE CONVERGENȚĂ

România a fost întotdeauna un stat European, iar românii nu au încetat niciodată să se considere europeni și să aspire la revenirea lor în familia europeană. Înainte de 1989, România a fost una dintre puținele țări comuniste care au avut relații cu Comunitatea Europeană (a fost înființată la Roma sub numele de Comunitatea Economică Europeană (CEE), data de 25 martie 1957, de către șase state membre ale Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului), însă, aceasta nu a contribuit cu nimic la îmbunătățirea situației societății românești. După ezitățile din 1990, autoritățile române au depus în luna iunie 1995, o cerere de aderare la Uniunea Europeană. Începând cu această dată, acest curent pro-european a început să se afirme mai mult în opinia publică respectiv în rândul politicianilor, devenind cu timpul predominant. Perspectiva aderării Europene a funcționat remarcabil prin care s-a construit nu doar, democrația și economia de piață, ci s-a transformat într-o anumită măsură întreaga societate. Practic România a intrat în Europa cu un nivel de dezvoltare economică puțin peste o treime din media Europeană și cu ciraca

30% din populație angajată în agricultura de subzistență. Așteptările ca intrarea în Europa va vindeca miraculos toate înapoierile istorice și ale ingineriei impuse cu forța în perioada comunistă sunt încă neîmplinite. Cu toate acestea aderarea la Uniune nu este „sfârșitul istoriei” ci deschiderea unei oportunități de dezvoltare fără precedent, a cărei valorificare depinde însă în mare măsură de autoritățile și de societatea românească.

Având în vedere, aspectele prezentate în punctul 2 al lucrării, referitoare la convergența reală și nominală, condiții impuse pentru aderarea la Uniunea Economică și Monetară, analizând situația economiei românești, se observă, din tabele 1 și 2 că România mai are încă enorm de recuperat în acest domeniu:

Tabelul 1. Indicatori ai convergenței reale 2009

ȚĂRI DIN UE	Rata inflației (%)	Rata șomajului (%)	PIB nominal/loc. (\$)
ROMÂNIA	4,7%	7,8%	7.542
POLONIA	4,0%	8,2%	11.288
UNGARIA	4,0%	10,0%	12.927
GRECIA	1,3%	9,5%	29.882
CEHIA	0,6%	6,7%	18.557
PORTUGALIA	-0,9%	9,6%	21.408
SPANIA	-0,31%	18,0%	31.946
BULGARIA	2,5%	8,7%	6.223
LUXEMBURG	0,0%	5,6%	104.512

Sursa: FMI, EUROSTAT

Tabelul 2. Salariul minim lunar 2009-2010

(euro)

ȚĂRI DIN UE	SALARIUL MINIM LUNAR (€)
ROMÂNIA	153
POLONIA	281
UNGARIA	270
GRECIA	681

ȚĂRI DIN UE	SALARIUL MINIM LUNAR (€)
CEHIA	306
PORTUGALIA	525
SPANIA	728
BULGARIA	123
LUXEMBURG	1.642

Sursa: EUROSTAT

Din tabelele 1 și 2, se observă, că în comparație cu celelalte state membre, România se situează, analizând rata șomajului, pe o poziție mai puțin nefavorabilă, însă această conjunctură este depășită de nivelurile ratei inflației, a PIB/locuitor, și a salariului minim lunar, indicatori pentru care România are nevoie de politici de stabilizare.

Ajustările pe piața muncii au continuat și în luna decembrie 2009, rata șomajului majorându-se la 7,8 %; cele mai importante reduceri de personal s-au consemnat în industrie și construcții. În ceea ce privește sectorul bugetar, ajustările au fost de natură salarială câștigul salarial net nominal diminuându-se cu 12%, în condițiile efectuării concediilor fără plată impuse în lunile noiembrie și decembrie 2009.

Privitor la rata inflației, la sfârșitul anului 2009, rata anuală a inflației a coborât la 4,74%, nivel situat cu 0,24 % peste limita superioară a intervalului de variație din jurul țintei de 3,5% și cu 0,2 % sub nivelul atins în luna septembrie (4,94%). Efecte favorabile scăderii inflației au fost exercitate de deficitul persistent de cerere, precum și de dinamica cursului de schimb al leului. Acestea au fost însă în mare măsură atenuate de influența nefavorabilă a factorilor de natura ofertei, dominant fiind impactul majorărilor accizelor pentru produsele din tutun. Ca urmare, s-au intensificat semnalele de atenuare a presiunilor inflaționiste din partea costurilor salariale. Tendința se manifestă mai puternic în industrie, unde variația anuală negativă a costurilor unitare cu forța de muncă s-a accentuat substanțial în aceeași perioadă.

Din tabelul 2 se poate observa că, în topul actual al țărilor Uniunii Europene cu salarii minime pe economie, România se poziționează pe, penultimul loc, cu 153 de euro/lună, cu doar 30 de euro mai mult decât vecina sa, Bulgaria, alături de care este codașa Uniunii Europene în materie de remunerații salariale.

Se poate vorbi de trei grupe în ceea ce privește nivelul de salarizare:

- grupul 1 include statele cu salarii minime pe economie sub 400 euro/lună;
- grupul 2 include statele cu salarii minime pe economie între 400 și 800 euro/lună;
- grupul 3 include statele cu salarii minime pe economie de peste 800 euro/lună.

Criteriile pentru calitatea de membru a Uniunii Europene și adoptarea monedei euro sunt stabilite de trei documente. Primul este Tratatul de la Maastricht din 1992, care a intrat în vigoare pe 1 noiembrie 1993. Mai târziu în același an, al doilea criteriu a fost creat de Consiliul European la Copenhaga, prin crearea „criteriilor Copenhaga”, care au clarificat scopurile generale ale Tratatului de la Maastricht. Al treilea este contractul cadru negociat cu fiecare țară candidată mai înainte de a adera la UE. Criteriile au fost deasemenea clarificate și de legislația Uniunii Europene și prin decizii ale sistemului

Judiciar European, de-a lungul anilor. Tratatul, semnat la Maastricht în 1992, este cel care a condus la introducerea politicii monetare comune fixată pe o monedă unică administrată de către o singură Bancă Centrală independentă.

Tratatul de la Maastricht condiționează participarea în cadrul Uniunii Economice și Monetare de îndeplinirea unor criterii de convergență, cunoscute sub numele de Criteriile de la Maastricht. Aceste sunt:

- rată scăzută a inflației, care să nu depășească cu maxim 1,5% mai mare decât media celor mai bune trei economii în domeniul inflației; ale statelor membre participante în anul dinaintea examinării;
- dobânzi scăzute pentru creditele pe termen lung, care să nu depășească cu mai mult de 2% dobânzile din cele mai performante state membre participante în anul dinaintea examinării sau mai mare decât media celor trei state care au realizat cele mai bune performanțe în domeniul inflației;
- deficitul bugetar de maxim 3% din PIB;
- datorie publică cumulată care să nu depășească 60% din PIB;
- moneda națională să fi făcut parte din Sistemul Monetar European cel puțin doi ani premergători examinării în vederea aderării fără tensiuni grave;
- legislație națională compatibilă cu funcționarea SEBC (**Colecția BNR, 2005:7).

O poziționare curentă a economiei românești în raport cu împlinirea criteriilor de convergență nominală este prezentată succint în următorul tabel:

Tabelul nr.3. Indicatori de convergență nominală

(%)

INDICI DE CONVERGENȚĂ	CRITERIILE DE LA MAASTRICHT	ROMÂNIA 2009
Rata inflației (IAPC) (medie anuală)	< 1,5 pp. peste media celor mai performanți 3 membri UE (1,6% nivel de ref.)	5,6
Deficitul bugetar din PIB	sub 3%	-7,9
Datoria publică din PIB	sub 60%	21,0
Cursul de schimb (RON/EURO), aprecierea /deprecierea procentuală față de media pe 2 ani	+/-15%	+1,6/-18,2
Ratele dobânzilor pe termen lung (% pe an)	<2 pp. peste media celor performante 3 membri UE din perspectiva stabilității prețurilor (5,3%)	9,7

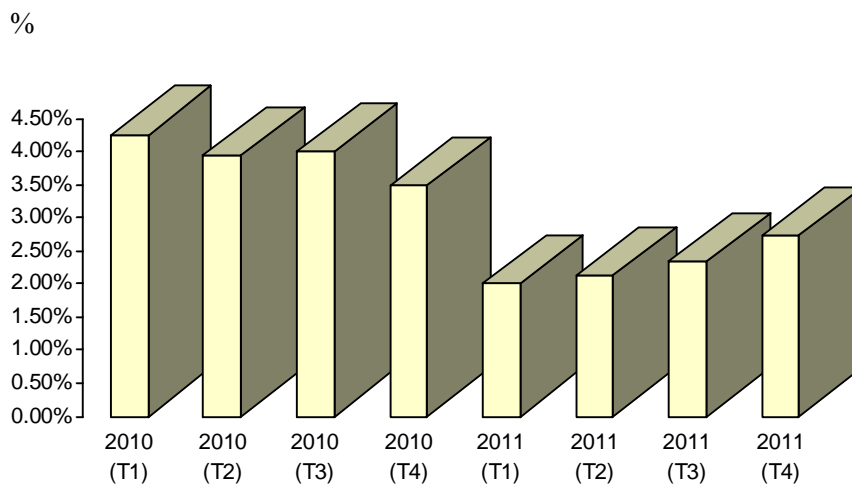
Sursa: EUROSTAT, Georgescu Florin, 2010:17

Din tabelul numărul 3, ce analizează indicatorii de convergență nominală, înregistrați de România în anul 2009, se observă, că referitor la rata inflației, aceasta a înregistrat un procent de 5,6%, conform raportărilor BNR și Eurostat. Deci această valoare a inflației s-a situat cu 3 % peste ținta de 3,5% stabilită de BNR pe anul 2009.

Efecte favorabile scăderii inflației, față de anul 2008 (7,9%) au fost exercitate de deficitul persistent de cerere, precum și de dinamica cursului de schimb al leului. Acestea au fost însă în mare măsură atenuate de influența nefavorabilă a factorilor de natura ofertei, dominant fiind impactul majorărilor accizelor pentru produsele din tutun.

În trimestrul IV 2009, dinamica anuală a ratei inflației a continuat să fie influențată favorabil de de acelerări ale creșterilor prețurilor mărfurilor alimentare, precum și de evoluții relativ moderate ale prețurilor administrate. O contribuție dezinflaționistă semnificativă a provenit din partea prețurilor volatile ale unor mărfuri alimentare, al căror ritm anual de creștere a coborât la valori negative în trimestrul IV.

Proiecția din anul 2009, conform BNR, încorporează premise favorabile continuării procesului dezinflaționist, plasând rata anuală a inflației IPC la 3,5 la sută la sfârșitul anului 2010 și la 2,7 % la sfârșitul anului 2011. Reintrarea ratei inflației în intervalul din jurul țintelor anunțate (3,5 % pentru 2010 și 3,0% pentru 2011) a avut loc încă de la începutul anului 2010, după cum se poate observa din următorul grafic:

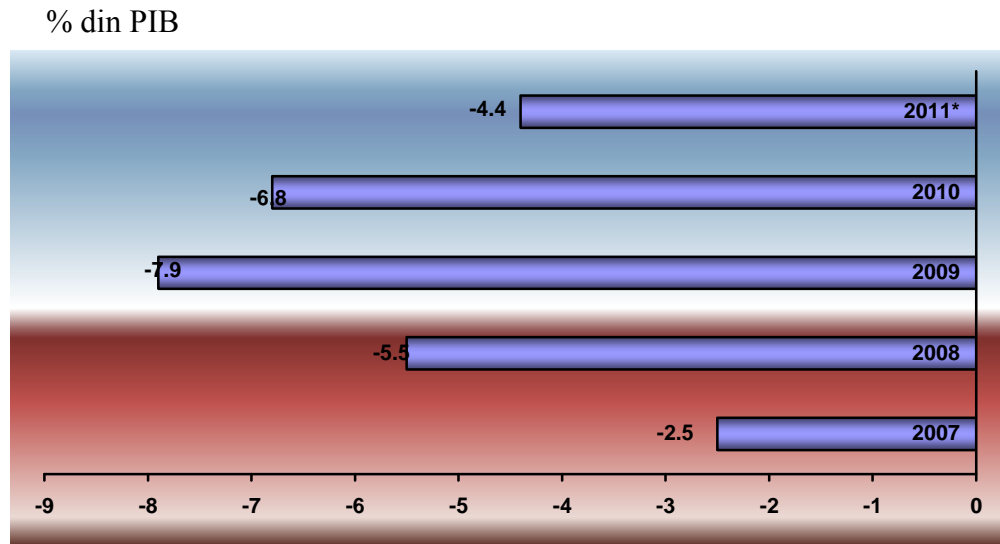
Grafiul nr.1, Proiecția inflației 2010-2011

Sursa: BNR

În anul 2009, cele mai ridicate rate medii ale inflației (din cadrul statelor membre ale Uniunii Europene) au fost consemnate în România (5,6%) și Lituania (4,2%), urmate de Ungaria, Polonia și Letonia, unde inflația IAPC medie anuală s-a situat între 4,0% și 3,3%.

Referitor la al doilea indicator prevăzut în cadrul Criteriilor de la Maastricht, deficitul bugetar, acesta s-a situat, în jurul valorii de -7,9% din PIB, în anul 2009, cu 4,9% peste media criteriului de referință. Este probabil ca fără măsuri suplimentare acesta ar putea ajunge și peste 8% din PIB. Deasemenea potrivit Comisiei Europene, măsurile

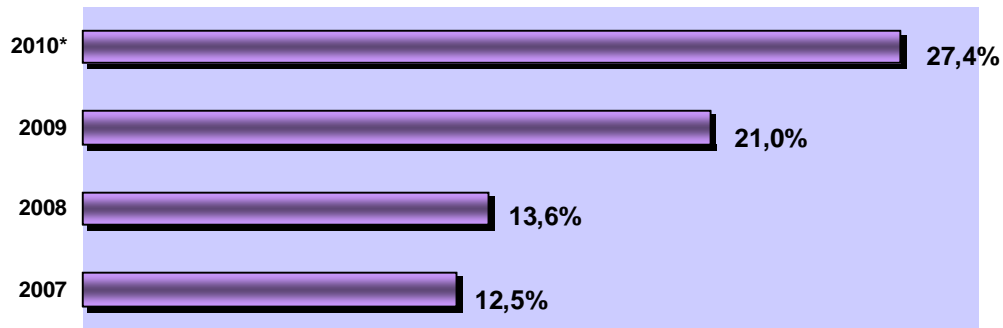
prevăzute în bugetul pe anul 2010 nu sunt suficiente pentru atingerea țintei convenite. Cauzele probabile ale creșterii deficitului bugetar ar putea fi: venituri bugetare sub așteptări din primul trimestru ale anului în curs, contribuțiilor sociale, a impozitării profitului.

Graficul nr.2 **Dinamica și previziunea deficitului bugetar**
(calculat după metodologia ESA)

Sursa: BNR

În privința datoriei publice, nivelul acesteia a atins 21,0% din PIB, în anul 2009, încadrându-se relaxat sub nivelul de 60 % din PIB, potrivit criteriilor de convergență. Însă această valoare este în creștere, la începutul anului 2010 (luna februarie), fiind de 28,77% din PIB, conform datelor furnizate de Ministerul Finanțelor Publice. Față de ianuarie 2010, datoria publică a crescut cu circa 11 miliarde lei, în condițiile în care în februarie România a primit de la Fondul Monetar Internațional două tranșe de împrumut, în valoare de 2,45 miliarde euro, din care o jumătate a intrat în contul Trezoreriei. La 31 decembrie 2009, datoria publică a României era de 148,05 miliarde lei și reprezenta 30,14 la sută din PIB. În graficul numărul 3 se poate observa evoluția acesteia:

*proгноza Comisiei Europene

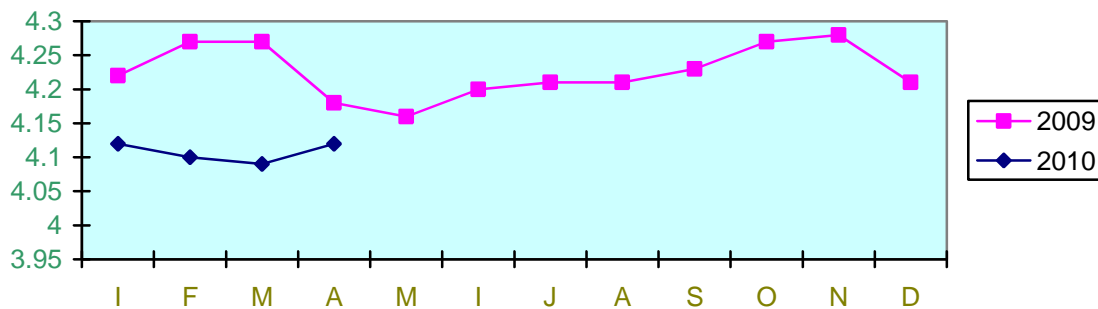
Graficul nr.3. Evoluția datoriei publice (conform metodologiei ESA 95)

Sursa: BNR

Privitor la cursul de schimb ron/euro în perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2007 (data aderării la UE) și 18 aprilie 2008, leul nu a participat la MCS II, dar a fost tranzacționat în condițiile unui regim flexibil de curs de schimb. În perioada 2006 –2008, leul a fost supus unor presiuni de depreciere până la jumătatea lunii iulie 2006.Ulterior, acesta s-a apreciat semnificativ față de euro

Previziunile pentru anul 2010, înregistrează o valoare de până la 4 ron/euro, iar cea mai pesimistă estimare pentru sfârșitul anului 2010 ar fi de 4,35 lei/euro.Dinamica pe parcursul anului 2009, și cea din ultimele luni ale anului curent, poate fi observată în următorul grafic:

RON

*date prelucrate (calculat ca medie aritmetică simplă a cursurilor valutare medii lunare)

Graficul nr.4 Dinamica cursului de schimb ron/euro 2010

Sursa:BNR

Criteriul de convergență a dobânzilor, se referă la faptul că un stat membru trebuie să aibă o dobândă medie nominală pe termen lung care să nu depășească cu mai mult de 2% media ratelor dobânzii pe termen lung la acele state membre (cel mult trei) care prezintă cele mai bune rezultate în materia stabilității prețurilor.După cum s-a putut

observa din tabelul 3, ratele dobânzii pe termen lung s-au situat în anul 2009, în jurul valorii de 9,7% (media fiind atunci de 5,3%), cu aproximativ 2% peste medie. Deci, pentru ca o țară să îndeplinească criteriul stabilității prețurilor la un moment dat, este necesar ca rata medie pe ultimele 12 luni a IAPC să fie cu cel mult un procent și jumătate mai mare decât media simplă a celor mai mici trei valori înregistrate pentru indicatorul respectiv în țările Uniunii Europene. În primele luni ale anului 2010, această valoare este în luna ianuarie de 9,05%, februarie- 7,92%, martie-7,11%(sursa BCE).

3.2. DEPRINDERI DIN EXPERIENȚA ALTOR ȚĂRI

La data de 8 iulie 2008, Consiliul ECOFIN a decis aderarea Slovaciei la zona euro la 1 ianuarie 2009, numărul de țări ale zonei euro crescând astfel de la 15 la 16. Rezultatele economice ale Slovaciei din ultimii ani sunt strâns corelate cu îmbunătățirea capacității de producție, în special în sectorul industrial. În ceea ce privește mediul extern Slovacia a înregistrat deficite de cont curent și de capital semnificative în decursul primului deceniu. Inflația în Slovacia a fost ridicată, aceasta scăzând treptat din anul 2004, fiind de 1,9% în 2007, și în anul 2008 de 3,9%.

În Malta în perioada de referință a înregistrat o rată medie anuală a inflației de 2,2% cu mult sub valoarea de referință de 3%. Analiza în retrospectivă pe o perioadă mai îndelungată ilustrează faptul că inflația a fost relativ stabilă, fluctuând mai ales între 2%-3% în perioada 1999-2006. Acest lucru reflectă o serie de decizii importante în privința politicii economice promovate, cea mai însemnată fiind decizia luată în momentul în care începând cu data de 2 mai 2005 lira malteză participă la MCS II, fiind ancorată la euro. În anul 2006 s-a înregistrat un deficit fiscal de 2,6% din PIB, nivel aflat sub valoarea de referință. Ponderea datoriei publice în PIB s-a redus până la 66,5% în anul 2006, iar în 2007 de 65,9%, menținându-se astfel peste valoarea de referință de 60%.

În cazul Ciprului și Maltei, cetățenii acestora au beneficiat de moneda euro odată cu intrarea celor două țări în zona euro. Pentru ca trecerea de la o monedă la alta să se facă ușor, prețurile au fost afișate atât în euro cât și în moneda veche, până la data de 30 septembrie 2008. Astfel la 1 ianuarie lira cipriotă și cea malteză au fost convertite la o rată de schimb de 0,585 și respective 0,429 euro. Va exista o perioadă de grație în care băncile centrale vor efectua gratuit operațiunile de schimb-doi ani pentru monede și zece pentru bancnote.

Din anul 2004, Comisia Europeană efectuează sondaje Eurobarometru privind atitudinea și cunoștințele opiniei publice din noile state membre cu privire la introducerea monedei euro. Bulgaria și România au fost incluse începând cu anul 2007. În total, au fost chestionați peste 9000 de cetățeni selectați în mod aleatoriu. Rezultatele indică faptul că, cel puțin din punct de vedere psihic, cetățenii din noile state membre sunt pregătiți pentru înlocuirea monedei lor naționale cu moneda euro: 47% s-au arătat foarte sau destul de mulțumiți de ideea unei viitoare înlocuiri, procentaj rămas aproape neschimbat față de sondajele din toamna anului 2007.

În prezent, situația devine din ce în ce mai dificilă. Părerile celor mai mulți, privitor la aderarea României într-un viitor apropiat, nu sunt deloc încurajatoare, acest lucru devenind un proiect tot mai departe de realitatea practică, tot mai mulți oficiali nuanțându-și pozițiile și distanțându-se ușor de ceea ce în 2009 tindea să devină "proiect național".

4. CONCLUZII

Recapiulând cele menționate în analiza de mai sus, primul pas în adoptarea monedei euro se referă la analiza criteriilor de convergență ce trebuie îndeplinite de România în vederea aderării la Uniunea Economică și Monetară. De altfel, „România ar putea adopta moneda euro mai târziu decât a programat, în anul 2015, dar că trebuie să își consolideze politicile monetare și financiare pentru a intra pe „drumul cel bun”(Dominique Strauss-Kahn). Deci trecerea la Zona Euro nu trebuie accelerată, iar adoptarea monedei unice europene, nu trebuie tratată drept un scop în sine.

Pe lângă atingerea obiectivelor de convergență nominală, realizarea într-un timp scurt a convergenței reale reprezintă obiectivul către care ar fi indicat să se îndrepte politicile fiecărei țări.

Deci, pentru indicatorii care nu se încadrează în limitele prevăzute de Uniunea Europeană trebuie elaborate politici economice de ajustare ținând cont pe de o parte, de evoluția indicatorilor într-o anumită perioadă, și pe de altă parte de măsurile luate de celelalte țări ale Zonei Euro, în procesul de adoptare a monedei euro.

Anul 2012 stabilit ca dată pentru intrarea în mecanismul ERM II trebuie înțeleasă și tratată drept o oportunitate suplimentară pentru convergența reală a economiei și nu ca o relaxare prematură a politicilor macroeconomice urmate de autorități.

Această perioadă dintre momentul aderării la Uniunea Economică și momentul intrării în mecanismul ERM II va trebui folosită cu înțelepciune pentru restructurarea economică și pentru realizarea unor programe de investiții, adoptarea de politici optime, de natură să reducă în cel mai scurt timp, decalajele între principalii indicatori macroeconomici ai României, care țin departe țara noastră de standardele actuale ale Uniunii Europene.

Există totuși sceptici care susțin că România va rata adoptarea monedei euro în 2014, aceștia fiind de părere că nu se va realiza aceea convergență reală minimă, devastând astfel trecerea la ERM II, și prin aceasta, trecerea la euro.

5. BIBLIOGRAFIE

1. Dinu M.(2005),Socol C., Marinș M.,„Mecanisme de convergență și coeziune” editura Economică, București;
2. Georgescu Florin (Prim-viceguvernator) “Politici economice ale României în scopul adoptării Euro”, (9-10 martie 2010), Pitești, site: <http://www.bnro.ro/Prezentari-si-interviuri--1332.aspx>, accesat la data de 4 mai 2010
3. Popa Dan „Euro, un vis tot mai îndepărtat”,site: http://economie.hotnews.ro/stiri-finante_banci-7137632-euro-vis-tot-mai-indepartat-lucian-croitoru-bnr-intrarea-anticamera-euro-este-foarte-dificila-opinia-publica-opune-acestui-proces-car-presupune-ajustari-fiscale.htm, 17.04.2010;
4. Șoviani Radu, „Rata somajului în România”site:<http://standard.money.ro/macro/rata-somajului-in-romania-a-depasit-deja-10-cine-si-cum-mistifica-statisticile-3100.html>,accesat la data de 28 aprilie 2010;
5. ***Adoptarea monedei euro de către România... în 2014 (?), site: http://eudirect.ro/pdfs/ref_3.pdf, accesat la data de 27 martie 2010;
6. ***Avantajele și costurile Uniunii Economice și Monetare,site:<http://www.scribub.com/stiinta/stiinte-politice/AVANTAJELE-SI-COSTURILE-UNIUNI74549.php>, accesat la data de 29 aprilie 2010;
- 7.*** “Convergence report”, may 2008, ECB, site: <http://www.ecb.int/pub/convergence/html/index.en.html>, accesat la data de 3 mai 2010;
8. ***”Cursul de schimb”, site: <http://www.bnro.ro/Cursul-de-schimb-524.aspx>, accesat la data de 7 mai 2010;
9. ***“Datoria publică a României a crescut, site:<http://www.financiarul.ro/2010/04/29/datoria-publica-a-romaniei-a-crescut-cu-11-miliarde-lei-in-februarie-2010/> accesat la data de 26 aprilie 2010;
- 10.***Impactul monedei EURO asupra economiei României” site:<http://www.eco.md/article/3887/>, accesat la data de 30 aprilie 2010;
- 11.***Long-term interest rate statistics for EU Member States” site: <http://www.ecb.int/stats/money/long/html/index.en.html>, accesat la data de 7 mai 2010;
- 12.***Raport annual 2009, BCE, SITE: <http://www.ecb.int/pub/annual/html/index.en.html>, accesat la data de 3 mai 2010;
- 13.***Raport asupra inflației” ,februarie 2020, nr.16, BNR, site: <http://www.bnro.ro/Publicatii-periodice-204.aspx>, accesat la data de 5 mai 2010;
- 14.***Salariile minime UE, statistică februarie 2010”, site: <http://www.tjobs.ro/articole/salariile-minime-ue-statistica-februarie-2010>, accesat la data de 23 aprilie 2010;
- 15.***Statistics, site: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>, accesat la data de 7 mai 2009.